

ПРОБЛЕМИ ЕКОЛОГІЇ ЖИТОМИРЩИНИ

Сковлюк Інна Олександрівна

здобувачка освіти 4-го курсу

Житомирський державний університет імені Івана Франка, Україна

Науковий керівник: Партико Зіновій Васильович

професор кафедри журналістики, реклами та PR,

професор, д-р. філол. наук

Житомирський державний університет імені Івана Франка, Україна

Житомирська область розташована в центральній частині Полісся — регіону, що історично славиться своїми лісами, болотами, річками та чистим повітрям. Проте останніми роками екологічна ситуація в області значно ускладнилася. Це зумовлено як глобальними змінами клімату, так і низкою локальних проблем, пов'язаних з діяльністю людини.

Однією з найбільш болючих тем є **незаконна вирубка лісів**. На території Житомирщини розташовані великі масиви соснових, дубових та березових лісів. Однак через недосконале законодавство, корупцію в лісовій галузі та відсутність належного контролю частина цих лісів систематично знищують. Вирубки часто відбуваються без належної документації або з порушенням умов санітарних та планових заходів. Наслідком є деградація ґрунтів, зменшення видового різноманіття, зсуви та зневоднення територій.

Ще однією масштабною проблемою є **забруднення річок та інших водних об'єктів**. Основні річки області — Тетерів, Уж, Ірша, Случ — перебувають у критичному стані. У води потрапляють неочищені стоки з підприємств, каналізаційні відходи з населених пунктів, а також побутове сміття. Вода втрачає свої природні властивості, у ній знижується рівень кисню, що призводить до загибелі риби та інших водних організмів. Окремі ділянки річок улітку перетворюються на стоячі водойми з цвітінням водоростей та неприємним запахом.

Серйозну загрозу становить і проблема **стихійних сміттєзвалищ**. На території області офіційно зареєстровано понад 600 звалищ твердих побутових відходів, але ще більше — нелегальних. Відсутність системи роздільного збору сміття, низький рівень переробки відходів і пасивність місцевих громад лише поглиблюють ситуацію. Пластикові відходи,

хімічні залишки, будівельне сміття — усе це нагромаджуються на околицях сіл і міст, потрапляє в ґрунт та водойми, отруюючи природу.

Окремою темою для Житомирщини залишається **радіаційна загроза**. Північна частина області, зокрема Овруцький і Народицький райони, частково потрапили під вплив Чорнобильської катастрофи 1986 року. Хоча минуло майже 40 років, радіоактивне забруднення все ще фіксується на значних площах. Тут обмежено використання сільськогосподарських угідь, існує ризик накопичення радіонуклідів у продуктах харчування та воді.

У відповідь на ці виклики в області діють окремі **громадські екологічні ініціативи**. Активісти проводять прибирання лісів і парків, ведуть інформаційні кампанії щодо поводження з відходами, організовують екологічні уроки у школах. Проте масштаби проблеми потребують підтримки з боку органів центральної влади та міжнародних екологічних організацій.

Житомирська область має розвинений промисловий комплекс, зокрема промисловість. Одним із найнебезпечніших впливів промисловості є забрудненого повітря. Деякі підприємства виводять у повітря велику кількість шкідливих викидів, зокрема оксиди азоту, діоксид сірки, формальдегіди. Це призводить до погіршення стану здоров'я населення, зростання захворюваності на бронхо-легеневі хвороби, алергії, серцево-судинні захворювання.

Окрім цього, великою проблемою є зношені очисні споруди або їх відсутність на деяких промислових об'єктах. Через це відходи скидають у ґрунт або водойми, порушуючи екологічний баланс. Негативний вплив мають також кар'єри з видобутку корисних копалин — порушується рельєф, знищується рослинність, зникають природні джерела.

Через інтенсивне сільське господарство та незбалансоване використання хімікатів відбувається виснаження і деградація земель. Деякі райони області, особливо з піщаними ґрунтами, страждають від вітрової ерозії, що призводить до утворення ярів, зменшення родючості та потреби у дедалі більших обсягах добрив. Надмірне використання пестицидів та гербіцидів також погіршує стан довкілля — залишки хімікатів потрапляють у воду, знищують корисні комахи та забруднюють продукти харчування.

На Житомирщині, як і в інших регіонах України, дедалі більше відчуються наслідки **зміни клімату**: зміщення сезонів, посухи, часті

зливи, аномальні температури. Це особливо позначається на сільському господарстві, яке є важливою складовою економіки області. Через зміну кліматичних умов знижується врожайність, погіршуються умови для тваринництва, зростає ризик поширення шкідників та хвороб рослин.

Список використаних джерел:

1. Бондаренко Т. Проблематика екологічних рухів на сторінках журналу «The Ecologist» // Вісник Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. Серія «Соціальні комунікації». 2016. Вип. 9. С. 4–8.
2. Шевченко О. М. Екологічний стан та проблеми управління відходами в Україні // Екологічний контроль і безпека. 2022. № 1. С. 108–115.
3. Тимченко В. О. Ліси України: стан і проблеми охорони // Екологічні дослідження. 2020. № 2. С. 28–34.
4. Ярова І. В. Адаптація сільського господарства до змін клімату в умовах Полісся // Аграрна економіка і сталий розвиток. 2023. № 3. С. 37–42.
5. Малькова Т. Екологічна політика та охорона навколишнього природного середовища в українських ЗМІ. Київ, 2018. 29 с.
6. Грінпіс [Електронний ресурс]. URL: <https://www.greenpeace.org/ukraine/>